

Kraków, dn. 19 listopada 2019 r.

Część I:

Ocena dorobku naukowego/konserwatorskiego, dydaktycznego oraz organizacyjnego dr Magdaleny Iwanickiej sporządzona w toku postępowania habilitacyjnego w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie konserwacja i restauracja dzieł sztuki (wszczętego w dniu 17 kwietnia 2019 roku)

Sporządzono na podstawie nadesłanej *Dokumentacji*, która zawierała:

1. kopię wniosku do Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie konserwacja i restauracja dzieł sztuki
2. kopię dyplomu potwierdzającego posiadanie stopnia doktora
3. autoreferat w języku polskim i tłumaczenie w języku angielskim
4. wykaz opublikowanych prac naukowych i twórczych prac zawodowych (tj. dokumentację dorobku naukowego, artystycznego oraz informacje o osiągnięciach dydaktycznych, współpracy naukowej i popularyzacji nauki)
5. oświadczenia współautorów publikacji i ekspertyz konserwatorskich podanych jako osiągnięcie habilitacyjne (od 30 osób)
6. analizę bibliometryczną publikacji przygotowaną przez sekcję Bibliometrii Biblioteki Uniwersyteckiej UMK
7. zbiór artykułów w czasopismach i rozdziałów w monografiach określanych jako *Osiągnięcie habilitacyjne H1-H11*
8. zbiór dokumentacji konserwatorskich wyników badań określany jako *Osiągnięcie habilitacyjne H11-H16*
9. katalog wystawy habilitacyjnej Magdaleny Iwanickiej.

Pani dr Magdalena Iwanicka jest absolwentką i pracownikiem Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Tytuł magistra sztuki uzyskała w 2006 r. na kierunku konserwacja i restauracja dzieł sztuki, ze specjalności konserwacja i restauracja malarstwa i rzeźby polichromowanej. W latach 2007-2012 odbyła studia doktoranckie w tej samej jednostce z zakresu nauk o sztuce. Dnia 18 czerwca 2013 roku uzyskała stopień doktora nauk humanistycznych na podstawie rozprawy pt. *Zastosowanie metody tomografii optycznej (OCT) w nieinwazyjnych badaniach struktury obrazów sztalugowych* (promotor: prof. dr hab. B.J. Rouba). W roku 2014 rozpoczęła pracę jako asystent, a od 2015 kontynuuje ją na stanowisku specjalisty naukowo-technicznego w Zakładzie Konserwacji Malarstwa i Rzeźby Polichromowanej Instytutu Zabytkoznawstwa i Konserwatorstwa.

Od 2003 zaangażowana w pracę zespołu utworzonego z konserwatorów zatrudnionych w Zakładzie Konserwacji Malarstwa i Rzeźby Polichromowanej i fizyków z Zespołu Optycznych Badań Strukturalnych Zakładu Biofizyki i Fizyki Medycznej Instytutu UMK zajmującego się badaniami dzieł sztuki za pomocą koherencyjnej tomografii optycznej (OCT), postrzeganych jako pionierskie w skali światowej¹. Pani Magdalena Iwanicka świadomie wybrała ścieżkę zawodową konserwatora-badacza, pełniącego rolę pośrednika pomiędzy przedstawicielami nauk ścisłych a konserwatorami-restauratorami, i tą ścieżką

¹ Przychyłam się do takiej oceny wyrażonej przez panią Iwanicką w dokumentacji

konsekwentnie podąża. Zasadniczo zgadzam się z jej stwierdzeniem, że „nowoczesna konserwacja i restauracja zabytków nie istnieje bez badań konserwatorskich”. Ja powiedziałabym nawet dobitniej z pominięciem określenie „nowoczesna”. Jeśli nie dokonano rozeznania nt. obiektu to manipulowanie nim trudno w ogóle nazwać konserwacją. Warto przypomnieć, że mieli tego świadomość również nasi poprzednicy. Badania dzieł sztuki i obiektów zabytkowych nie są bowiem domeną naszych czasów! Za często przypisujemy sobie i swojej epoce spektakularne myśli i rozwiązania w tej dziedzinie. To nie był przypadek, że w British Museum - pierwszym na świecie państwowym muzeum publicznym, otwartym dla zwiedzających w styczniu 1759 r., wszelkie zabiegi typu czyszczenie, czy usuwanie korozji z obiektów przywożonych sukcesywnie z wypraw archeologicznych, poprzedzone były konsultacjami z przedstawicielami nauk przyrodniczych. Że badania tego typu były traktowane poważnie świadczą nazwiska osób „uwikłanych” w nie, znamienitych naukowców jak: Davy, Faraday, Children, Vauquelin, Chevreul, Geiger, Erdmann....

Zainteresowania badawcze pani Iwanickiej od lat niezmiennie oscylują wokół tematu rozpoznania możliwości wykorzystania techniki OCT w badaniach różnorodnych dzieł sztuki i obiektów zabytkowych oraz rozwiązywania jednoznacznie zdefiniowanych problemów konserwatorskich. Chyba najgłębiej zanalizowała przydatność metody w zakresie malarstwa sztalugowe, które było przedmiotem zarówno jej pracy magisterskiej jak i doktorskiej. Wykazała w nich, że „badania OCT pomagają zarówno w nieinwazyjnym rozpoznaniu budowy obiektu w odniesieniu do oryginalnych warstw półprzezroczystych (obrazowanie wielu warstw werniksów i laserunków), jak i, co jest nawet ważniejsze z punktu widzenia praktyki konserwatorskiej, w rozpoznaniu i ocenie nawarstwień wtórnych i efektów dawnych ingerencji konserwatorskich”². W okresie po doktoracie w badaniach uwzględniono także wyroby rzemiosła artystycznego. Ponadprzeciętna znajomość oprzyrządowania pozwala pani Iwanickiej prowadzić dialog z naukowcami odpowiedzialnymi za jego konstrukcję nt. dopasowywania parametrów eksploatacyjnych i korygowania oprogramowania, tak by możliwe było rozwiązywanie zadanych problemów konserwatorskich.

I. Dorobek naukowy/konserwatorski habilitantki wyraża się przede wszystkim w publikacjach (a), dokumentacjach z badań konserwatorskich (b) i wystąpieniach konferencyjnych (c).

Już na wstępie chciałabym wyrazić opinię, że dorobek naukowy/konserwatorski, który przyszło mi oceniać jest olbrzymi i wartościowy, wnosi niezaprzeczalny wkład w rozwój naszej dyscypliny artystycznej jaką jest konserwacja i restauracja dzieł sztuki.

(a) Przed doktoratem jej nazwisko pojawiło się w 2 artykułach w czasopismach posiadających tzw. Impact Factor (udział habilitantki na poziomie 40-45%). Jeden z artykułów został opublikowany w czasopiśmie „Accounts of Chemical Research” posiadającym bardzo wysoki IF₂₀₁₀ wynoszący 21,852. Sześć artykułów, których jest współautorką zostało opublikowanych w czasopismach nie posiadających IF takich jak: „Acta Universitatis Nicolai Copernici. Zabytkoznawstwo i Konserwatorstwo”, „Wiadomości Konserwatorskie”, „Szczecińskie Zapiski Historyczne”. Cztery publikacje, których jest współautorką to rozdziały w monografiach. Osiem artykułów znajduje się natomiast w materiałach

² Cytat z Dokumentacji

konferencyjnych (Proceedings of SPIE 2011, 2009, 2008; Proceedings of the International Conference LACONA VIII, LACONA VII, LACONA VI, 2006).

Publikacje wydane w okresie po obronie doktoratu, których pani Iwanicka jest współautorką to: 6 artykułów w czasopismach z IF (udział habilitantki na poziomie 25-75%), w dwóch z tych artykułów habilitantka pierwszym autorem (jej udział na poziomie 75%), jeden z artykułów został opublikowany w czasopiśmie „Angewandte Chemie International Edition” posiadającym bardzo wysoki IF₂₀₁₇ wynoszący 12,102. Cztery publikacje to rozdziały w monografiach (w trzech habilitantka jest pierwszym autorem, jej udział na poziomie 80-90%). Pięć artykułów znajduje się natomiast w materiałach konferencyjnych (Proceedings of the International Conference LACONA XI, LACONA IX; Proceedings of 2nd International Conference on Art & Archaeology 2016, Jerusalem, Israel; Proceedings from the Cleaning 2010 International Conference, Washington; Proceedings of SPIE 2013 (udział habilitantki na poziomie 40-80%). Pani Magdalena Iwanicka jest jedyną autorką katalog z wystawy: M. Iwanicka, *Synergiczne wykorzystanie optycznej koherencyjnej tomografii i innych technik analitycznych do badań obiektów zabytkowych*, Wydawnictwo UMK, Toruń 2019.

Dla formalności podaję podstawowe dane z analizy bibliometrycznej. Sumaryczny Impact Factor według listy Journal Citation Reports (JCR), zgodnie z rokiem opublikowania wynosi 45,825. Liczba cytowań publikacji według bazy Web of Science (WoS) to 104 bez autocytowań (128 w sumie). Indeks Hirscha według bazy Web of Science (WoS) wynosi 5.

(b) Habilitantka jest autorką (w większości) lub współautorką dokumentacji z badań konserwatorskich (głównie z zastosowaniem wielkoformatowego skanera fluorescencji rentgenowskiej M6 JetStream bądź za pomocą OCT). Przed doktoratem sporządziła 3 takie dokumentacje natomiast po doktoracie aż 61. Są one związane z obiektami konserwowanymi w Instytucie Zabytkoznawstwa i Konserwatorstwa na Wydziale Sztuk Pięknych UMK w ramach prac magisterskich i doktorskich (33 dokumentacje), z pracą w projektach CHARISMA oraz IPERION CH. (15 dokumentacji), z innymi pracami (6 dokumentacji), z pracami dla muzeów (5 dokumentacji), z pracą w projekcie MOLAB PL/FIXLAB PL polskiej infrastruktury badawczej E-RIHS PL (2 dokumentacje). W wielu przypadkach dotyczą wyjątkowych dzieł sztuki. Badano między innymi obrazy Vincenta van Gogha: *Kongregacja opuszczająca reformowany kościół w Nuenen, Widok na morze w Scheveningen, Słoneczniki*; wielkoformatowe malowidła Rubensa z *Banqueting House* w Londynie: *Apoteoza Jakuba I i Mądre rządy Jakuba I*; Leonarda da Vinci: *Madonna dei Fusi i Pokłon Trzech Króli*, tryptyk *Sąd Ostateczny* Hansa Memlinga, ołtarz *Adoracja Mistycznego Baranka* Huberta i Jana van Eycka.

(c) Habilitantka aktywnie uczestniczyła w 25 (po doktoracie) oraz 12 (przed doktoratem) międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych.

Ponadto Habilitantka przeprowadziła 3 konserwacje olejnych obrazów sztalugowych.

Jej praca naukowa/konserwatorska była i jest realizowana głównie w ramach projektów badawczych (krajowych i międzynarodowych), których lista jest niemała:

1. W latach 2009-2012 kierowała projektem badawczym o tytule *Zastosowanie koherentnej tomografii optycznej OCT w badaniach obrazów sztalugowych*, który uzyskał akceptację w programie Ventures Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej.

Była także zatrudniona jako wykonawczyni w czterech krajowych projektach badawczych:

2. *Dziedzictwo kulturowe - poszukiwanie nowoczesnych środków i metod konserwacji drewna zabytkowego*, projekt w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki nr 2bH 15 0037 83, lata 2016-18
3. *Optyczna koherentna tomografia (OCT) jako narzędzie do działań konserwatorskich i inwentaryzacyjnych*, projekt badawczy MNiSW nr 3313/B/H03/2008/34, lata 2008-2011
4. *Zastosowanie optycznej koherentnej tomografii do badania struktury obiektów zabytkowych*, grant JM Rektora UMK, lata 2008-2009
5. *Tomografia optyczna w badaniach obiektów zabytkowych*, projekt badawczy nr HO1E 025 25 finansowany przez Komitet Badań Naukowych, lata 2003-2006.

Ponadto jest zatrudniona jako wykonawczynie w dwóch projektach międzynarodowych, a była jeszcze w jednym, który już się zakończył:

6. *E-RIHS PP (European Research Infrastructure for Heritage Science - Preparatory Phase)*, projekt infrastrukturalny nr 739503 Programu Ramowego Horyzont 2020 Unii Europejskiej, od 2018 r.
7. *IPERION CH (Integrated Platform for the European Research Infrastructure ON Cultural Heritage)*, międzynarodowy projekt badawczy nr 654028 Programu Ramowego Horyzont 2020 Unii Europejskiej, od 2015 r.
8. *CHARISMA (Cultural Heritage Advanced Research Infrastructures: Synergy for a Multidisciplinary Approach to Conservation/Restoration)*, międzynarodowy projekt badawczy nr 228330 7 Programu Ramowego Unii Europejskiej, lata 2010-2014.

To w ramach wymienionych projektów uczestniczyła w badaniach tych najbardziej prestiżowych obiektów, wcześniej wzmiankowanych.

II. Działalność dydaktyczna habilitantki wynika z zatrudnienia na macierzystej uczelni (a) oraz, co warte pochwały, obejmuje dodatkowe aktywności (b). Ją także oceniam bardzo pozytywnie.

(a) Habilitantka prowadzi zajęcia na studiach dziennych w Zakładzie Konserwacji Malarstwa i Rzeźby Polichromowanej Instytutu Zabytkoznawstwa i Konserwatorstwa Wydziału Sztuk Pięknych UMK, dla specjalność konserwacja i restauracja malarstwa i rzeźby polichromowanej. Od 2015 r. pracuje w Pracowni konserwacji malarstwa sztalugowego, Pracowni konserwacji rzeźby polichromowanej oraz Pracownia konserwacji obiektów rzemiosła artystycznego pomagając podczas zajęć ze studentami III roku w zakresie badań inwazyjnych i nieinwazyjnych (analiza mikroskopowa UV-VIS przekrojów próbek pobranych z obiektów, obrazowanie macro XRF).

Uprzednio prowadziła ćwiczenia dla studentów II roku (2015 r.) w Pracowni dokumentacji konserwatorskiej i ćwiczenia dla studentów III roku (2014-2015) w Pracowni konserwacji malarstwa sztalugowego (współprowadzenie z dr J. Arszyńską i dr K. Szczepińską). Ponadto ćwiczenia terenowe: w 2015 r. - badania konserwatorskie i projekt konserwatorski dotyczący malowideł secesyjnych w sieni kamienicy przy ul. M. Konopnickiej 24 w Toruniu oraz w 2014 r. (współprowadzenie z mgr D. Zasadą-Kłodzińską) - konserwacja zabytkowego szyldu na fasadzie kamienicy przy ul. Browarnej 9 w Toruniu.

W latach 2014-2019 wykonywała badania (obrazowanie makro XRF, analiza mikroskopowa UV-VIS przekrojów próbek pobranych z obiektów, badania OCT) do prac dyplomowych/magisterskich (część teoretyczno-badawcza i/lub konserwatorsko-artystyczna) (17 prac) oraz doktorskich (2 prace).

(b) Ponadto prowadziła cykliczne wykłady w ramach następujących studiów podyplomowych: 1. Nowoczesne techniki analityczne dla konserwacji obiektów (Wydział Chemii UJ, od 2016 r.), 2. Ochrona i zarządzanie kolekcją muzealną (Wydział Sztuk Pięknych UMK, od 2014 r.), 3. W zakresie problematyki zabytkoznawczej i konserwatorskiej architektury historycznej (Wydział Sztuk Pięknych UMK, 2014-2018).

Habilitantka przeprowadziła także wykłady i ćwiczenia w ramach okazjonalnych warsztatów międzynarodowych: 1. 2 nd IPERION-CH Training Camp (Francja, 2018 r.), 2. 1st IPERION-CH Doctoral Summer School (Madryt, 2016 r.), 3. Multidisciplinary Research on Works of Art (Wydział Sztuk Pięknych UMK, 2015 r.), 4. Training on Application of Optical Coherence Tomography (OCT) to Structural Analysis (Toruń, 2013 r.).

III. Działalność organizacyjna i popularyzatorska pani Iwanickiej również nie budzi zastrzeżeń. Obejmowała pomoc w organizacji 4 konferencji (2008, 2010, 2010, 2013) - 3 międzynarodowych, 1 krajowej.

Od 2016 r. działa w konsorcjum E-RISH PL: Polskie konsorcjum dla badania obiektów zabytkowych. Jest członkinią zarządu Stowarzyszenia Tango Toruń oraz The International Society for Optics and Photonics SPIE.

Ponadto brała udział w dwóch filmach popularyzujących naukę, jeden opisywał badania *Słoneczników* Vincenta van Gogha, zrealizowanym i wyświetlanym w Muzeum van Gogha w Amsterdamie (2016 r.), drugi badania obrazu *Św. Leonard*, zrealizowanym przez TV UMK (2011 r.).

Wygłosiła także cztery okazjonalne wykłady zatytułowane: 1. *Fizyka dla konserwacji zabytków - tomografia optyczna* (10 Toruński Festiwalu Nauki i Sztuki, 2010 r.), 2. *Badania obrazu pt. „Święty Wendelin” (w technice Hünterglasmalerei) za pomocą tomografii optycznej* (Muzeum Etnograficzne w Toruniu, 2010 r.), 3. *Metoda Optycznej Koherentnej Tomografii (OCT) jako narzędzie do nieniszczących badań dzieł sztuki* (XII Forum Konserwatorów w Toruniu, 2009 r.), 4. *Sztuka konserwacji i restauracji dzieł sztuki na przykładzie obrazu wotywnego Henninga Berndta von der Goltz*, (Muzeum Regionalnym w Szczecinku, 2007 r.).

Przygotowała (2009 r.) *Sprawozdanie z badań za pomocą OCT obrazu na odwrociu szkła „św. Wendelin” przeprowadzonych przez L. Tymińską-Widmer i M. Iwanicką*, które można znaleźć na stronie internetowej Muzeum Etnograficznego w Toruniu, pod adresem: <http://www.etnomuzeum.pl/pl/badanie-tomograficzne-sw-wendelina>.

IV. Odbyte staże, kursy i warsztaty dowodzą dbałości o poziom wiedzy także w zakresie dodatkowych tematów. Odbiła następujące warsztaty: 1. *Problematyka konserwatorska zabytkowych mebli* (Muzeum Okręgowe w Toruniu, maj 2014), 2. *Caravaggio's Painting Technique* (Opificio delle Pietre Dure, Florencja, Włochy, wrzesień 2010), 3. *Training course on Spectroscopic Techniques - invasive and non invasive* (Microchemistry and Microscopy Art Diagnostic Laboratory (M2ADL), Rawenna, Włochy, czerwiec 2010), 4. *Protection of Cultural Heritage and the enlargement of the EU* (Fundacja Romualdo del Bianco, Florencja, Włochy, styczeń 2005 r.).

Ponadto miała praktykę konserwatorską w kościele Notre-Dame de Bon-Secours w Nancy we Francji oraz staż zawodowy zorganizowany przez merostwo miasta Nancy w lokalnych przedsiębiorstwach budowlano-konserwatorskich (lipiec - sierpień 2004 r.).

Podsumowanie: Ilość publikacji i niepublikowanych raportów z badań, w przygotowaniu których uczestniczyła pani Magdalena Iwanicka jest imponująca! Potwierdza, że współpraca o charakterze interdyscyplinarnym, w dobrze dobranym zespole przynosi wartościowe i obfite owoce, gdyż daje możliwość przedkładania własnych predyspozycji/myśli/pomysłów/osiągnięć w różnych konfiguracjach, pozwala działać wielotorowo i pogłębiać obszar badań. Jak sądzę, taka ilość opracowań jest możliwa tylko wtedy, gdy posiadamy jasno sprecyzowane zainteresowania badawcze oraz świadomie planujemy swoją drogę zawodową. Na pewno, dowodzi ona determinacji habilitantki, pracowitości i zamiłowania do tego co robi.

Moja opinia znajduje oparcie w ocenie innych osób, czego wyrazem mogą być liczne nagrody (międzynarodowe i krajowe), które otrzymała pani Iwanicka za działalność naukową albo artystyczną:

1. Nagroda Generalnego Konserwatora Zabytków RP i Stowarzyszenia Konserwatorów Zabytków za pracę doktorską pt. *Zastosowanie metody tomografii optycznej (OCT) w nieinwazyjnych badaniach struktury obrazów sztalugowych*, 2014 r.
2. Zespołowa nagroda Rektora UMK III stopnia za działalność naukową za rok 2008, przyznana w 2009 r.
3. Nagroda Generalnego Konserwatora Zabytków RP i Stowarzyszenia Konserwatorów Zabytków za pracę dyplomową, część teoretyczną: *Pomiary konserwatorskie z wykorzystaniem metody tomografii optycznej (OCT)*, 2007 r.
4. Nagroda im. Strzelczyków, przyznawana przez Kapitułę przy Wydziale Sztuk Pięknych UMK, nagroda za pracę dyplomową, część teoretyczną: *Pomiary konserwatorskie z wykorzystaniem metody tomografii optycznej (OCT)* 2007 r.
5. Nagroda dla najlepszego posteru na konferencji LACONA VI w Wiedniu za pracę: A. Szkulmowska, M. Góra, M. Targowska, B. Rouba, D. Stifter, E. Breuer, P. Targowski, *The Applicability of Optical Coherence Tomography at 1.55 μm to the Examination of Oil Paintings*, przyznana przez komitet naukowy konferencji, 2005 r.

Pani Iwanicka „z nawiązką” wywiązuje się z powierzonych jej obowiązków dydaktycznych i chętnie włącza się w działalność o charakterze organizacyjnym i popularyzatorskim. Działa na wielu płaszczyznach, jest otwarta na współpracę z różnymi instytucjami kultury i nauki, firmami; osobami prywatnymi. Mam nadzieję, że w przyszłości po uzyskaniu stopnia dra habilitowanego otrzyma szansę pokazania w pełni swoich zdolności pedagogicznych podejmując prowadzenie prac dyplomowych i doktorskich. Nie mam wątpliwości, że będą reprezentowały wysoki poziom, podobnie jak jej własne prace naukowe/konserwatorskie.

Dr hab. Zofia Kaszowska

Kaszowska

Kaszowska

Kraków, dn. 20 listopada 2019 r.

Część II

Ocena osiągnięcia habilitacyjnego i opinia dla komisji habilitacyjnej w postępowaniu habilitacyjnym dr Magdaleny Iwanickiej wszczętym dnia 17 kwietnia 2019

Przedłożone do zaopiniowania osiągnięcie habilitacyjne (naukowe/artystyczne) Pani dr Magdalena Iwanicka opatrzona tytułem: *Synergiczne wykorzystanie optycznej koherencyjnej tomografii i innych technik analitycznych do badania obiektów zabytkowych*. W jego skład wchodzi 11 pojedynczych publikacji i 5 raportów konserwatorskich ujętych razem w jedną publikację, którą nazwałabym publikacją własną autorki.

11 PUBLIKACJI to: **6 artykułów** w międzynarodowych czasopismach posiadających tzw. Impact Factor (5 zawarto w czasopismach chemicznych, w których często publikowane są także artykuły z badań dziedzictwa kulturowego; 1 to czasopismo konserwatorskie o ugruntowanej renomie; 1 z 6 czasopism posiada bardzo wysoki IF₂₀₁₇ który wynosi 12,102), **4 rozdziały** w monografiach poświęconych badaniom dzieł sztuki i **1 jeden artykuł opublikowany w materiałach konferencyjnych** (Lasers in the Conservation of Artworks. Proceedings of the International Conference LACONA XI, 2017).

Ponieważ są to prace zbiorowe habilitantka określiła swój procentowy udział w ich realizacji. Przyjmuje on poziom od 30 do 90%. Habilitantka jest pierwszym autorem w 2 z 6 artykułów, 3 z 4 rozdziałach monografii, 1 artykule opublikowanym w materiałach konferencyjnych.

Publikacje odwołują się do takich dzieł sztuki bądź zabytków jak: *Relikwiarz kardynała Bessariona* (XIII-wieczna ikona bizantyńska), malowidło Leonarda da Vinci lub jego pracowni *Madonna dei Fusi* (*Madonna z wrzecionem*), obraz na płótnie *Madonna z Dzieciątkiem*, obraz *Pokłon Trzech Króli* Leonarda da Vinci, obraz *La Muta* Rafaela Santi, skrzypce *Hellier* oraz *Cremonese* Antonia Stradivariego, zabytkowe kafle ceramiczne.

RAPORTY KONSERWATORSKIE (w liczbie 5) dotyczą badań dzieł istotnych dla kultury europejskiej. To również prace zbiorowe, jednak we wszystkich przypadkach habilitanta jest pierwszą autorką i dla wszystkich prac swój udział oszacowała na poziomie 80%.

Dokumentacje powstały na kanwie badań prowadzonych przez mobilne laboratorium MOLAB w ramach międzynarodowego projektu EU H2020 IPERION CH, umowa nr 654028 (projekty: SUNMIX, kier. prof. Koen Janssens; VAN GOGH RETURNS, kier. Kathrin Pilz; RUBENS TCR BHW, kier. dr Constantina Vlachou-Mogire) oraz projektu CHARISMA umowa nr 228330. Badano: 1. *Słoneczniki* Vincenta van Gogha, 2. obraz *Kongregacja opuszczająca reformowany kościół w Nuenen* Vincenta van Gogha, 3. obraz *Widok na morze w Scheveningen* Vincenta van Gogha, 4. wielkoformatowe malowidła z *Banqueting House* w Londynie: *Apoteoza Jakuba I* i *Mądre rządy Jakuba I* P.P. Rubensa, 5. Obraz *Madonna dei Fusi* (*Madonna z wrzecionem*) Leonarda da Vinci lub jego pracowni.

W dokumentacji do przewodu habilitacyjnego pani Iwanicka zamieściła oświadczenia współautorów publikacji i ekspertyz konserwatorskich podanych jako osiągnięcie habilitacyjne. Współautorami jest grupa 30 osób: dr inż. Marcin Sylwestrzak, prof. dr hab. Piotr Targowski, dr Giancarlo Lanterna, Federica Innocenti, dr Cecilia Frosinini, dr Jana Striova, dr Raffaella Fontana, dr inż. Ewa A. Kaszewska, dr inż. Wojciech Skrzeczanowski, dr

Konawa

hab. Elżbieta Szmit-Naud, dr Demetrios Anglos, dr Anna Szkulmowska, prof. dr hab. Bogumiła J. Rouba, dr inż. Małgorzata Pronobis-Gajdzis, Aleksandra Surmak, Giacomo Fiocco, prof. dr hab. Jadwiga Łukaszewicz, Jędrzej Musiela, prof. dr Constanza Millani, prof. dr Klaas Jan van den Berg, dr Laura Cartechini, Saskia van Oudheusden, dr Patrizia Moretti, dr Monica Gulmini, prof. Marco Malagodi, Michel Albano, Claudia Invernizzi, Tommaso Rovetta, prof. dr hab. inż. Henryk Stoksik.

Niezaprzeczalnie wszystkie publikacje i raporty konserwatorskie uznane za osiągnięcie habilitacyjne odwołują się do dzieł ważnych dla kultury europejskiej, jednak nie to jest ich podstawowym spoiwem. Osiągnięcie habilitacyjne pani Iwanickiej eksponuje przede wszystkim jedną z metod badawczych stosowanych w badaniach dziedzictwa kulturowego, a zaadoptowaną z obszaru badań medycznych tj. koherencyjną tomografię optyczną (OCT). Pani Iwanicka od lat niezmiennie analizuje możliwości wykorzystania tego narzędzia w badaniach różnorodnych dzieł sztuki i obiektów zabytkowych, np. pracę dyplomową i doktorską poświęciła badaniom malarstwa sztalugowe. Tym razem, na potrzeby pracy habilitacyjnej „koherencyjna tomografia optyczna, nieinwazyjna metoda badania struktury obiektów półprzezroczystych dla bliskiej podczerwieni, została wykorzystana w sposób komplementarny do innych, bardziej klasycznych metod badania struktury i składu chemicznego dzieł sztuki”¹. Zatem OCT, zależnie od sytuacji, stosowano z: 1. nieinwazyjnymi metodami obrazującymi w skali makro (reflektografia w podczerwieni, fotografia fluorescencji wzbudzonej promieniowaniem UV, rentgenografia, fluorescencyjna analiza rentgenowska z wykorzystaniem skanera w skali makro), 2. nieinwazyjnymi metodami obrazującymi w skali mikro (mikroskopia optyczna, mikrotomografia rentgenowska), 3. nieinwazyjnymi metodami umożliwiającymi analizę w punktach na obiekcie (spektroskopia absorpcyjna w podczerwieni FTIR z odbiciową techniką pomiarową, fluorescencyjna analiza rentgenowska z wykorzystaniem przenośnego spektrometru), 4. inwazyjnymi metodami, stosowanymi do analizę w punktach na obiekcie [spektroskopia emisyjna plazmy wzbudzonej laserowo (LIBS)], 5. metodami analizującymi próbki przygotowane w formie przekrojów poprzecznych, a pochodzące z obiektów [analiza mikroskopowa w świetle VIS oraz luminescencji wzbudzonej UV, skaningowa mikroskopia elektronowa ze spektrometrią dyspersji energii wtórnego promieniowania rentgenowskiego (SEM-EDS)].

Badania prowadzono pod kątem rozpoznania budowy obiektu w takim zakresie by uzyskane wyniki mogły być realnym wsparciem dla konserwatorów praktyków planujących prace przy obiekcie lub poszukujących odpowiedzi na konkretnie zdefiniowane pytania. Zatem, słowa habilitantki zawarte w autoreferacie, że podczas całej swojej pracy naukowej kierowała się ideą konieczności przekształcania czystej nauki w praktyczne rozwiązania dostępne dla konserwatorów praktyków znajdują potwierdzenie.

Podaję przykład². Standardowa analiza fluorescencji wzbudzonej ultrafioletem lica XIII-wiecznej ikony unaocniła obecność grubej warstwy olify. Skrzenie tej warstwy dowodziło występowania mikrospekkań, co potwierdzono obserwacjami mikroskopowymi. Dzięki analizie OCT określono ilość warstw olify, ich grubość oraz sprecyzowano, w której warstwie, i na jakiej głębokości znajdują się spekkania, i na tej podstawie podjęto decyzję o ścienieniu warstwy olify wtórnej.

¹ Słowa habilitantki zaczerpnięte z przedłożonej *Dokumentacji*

² Osiągnięcie habilitacyjne H1

Wyniki badań obiektów opisanych w *osiągnięciu habilitacyjnym* (naukowym/artystycznym) Pani Magdaleny Iwanickiej zostały upowszechnione w postaci wystawy o tym samym tytule co *osiągnięcie habilitacyjne* tj. *Synergiczne wykorzystanie optycznej koherencyjnej tomografii i innych technik analitycznych do badania obiektów zabytkowych*, czego mogłam się dowiedzieć z przedłożonego katalogu z tej wystawy. Wystawa i katalog były samodzielnymi dziełami habilitantki. Wystawa odbyła się w Interdyscyplinarnym Centrum Nowoczesnych Technologii UMK w dniach od 29.03.2019 do 28.04.2019, prezentowała wyniki badań 9 obiektów.

Podsumowując stwierdzam, że osiągnięcie habilitacyjne pani dr Magdaleny Iwanickiej ma nowatorski charakter i wnosi niezaprzeczalny wkład w rozwój naszej dyscypliny artystycznej, jaką jest konserwacja i restauracja dzieł sztuki.

Biorąc pod uwagę pozytywną ocenę dorobku naukowego /konserwatorskiego, dydaktycznego oraz organizacyjnego (wyrażoną w części I) jak również osiągnięcia habilitacyjnego (wyrażoną w części II) wnioskuje o dopuszczenie dr Magdaleny Iwanickiej do dalszych faz postępowania habilitacyjnego.

Dr hab. Zofia Kaszowska

Kaszowska